

VERSLAG d.d. 3 maart 2021 van de digitale vergadering van de commissie Bestuur, Economie en Middelen van de provincie Utrecht

Voorzitter: ir. M. de Widt;

Namens het college van GS: drs. R.C.L. Strijk, ir. H.P van Essen, ir. A. Schaddelee;

Woordvoerders: A.C. Boelhouwer (GroenLinks), mr. B.M.H. de Brey MBA (VVD), R.G.J. Dercksen (PVV), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), drs. E.H.R. Dinklo (JA21), M.E.J. Eggermont (SP), mr. N.M. Groen (GroenLinks), N. de Haan-Mourik (ChristenUnie), W.M.M. Hoek (50PLUS), M. Jager (PvdD), M. Lejeune-Koster (PvdA), A.G. van Schie (VVD), C. van Wijk (JA21), en W. Wijntjes (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. J. Dorst (griffier), mevrouw Knol-Van Leeuwen, R. Heidstra en R. Schotsman (Notuleerservice Nederland)

1 Opening

1.1 Vaststellen agenda

De voorzitter, mevrouw De Widt, opent de vergadering om 20.00 uur. Deze vergadering gaat verder waar de vergadering van 17 februari geëindigd is. Er zijn drie agendapunten te bespreken. Er wordt begonnen met het medewerkerstevredenheidsonderzoek 2020 en de voortgang van de organisatieontwikkeling. Daarna volgen de onderwerpen over de Statenbrief Motie toiletten en de Statenbrief situatie BIJ12.

2 Ter bespreking

2.1 SB Toelichting resultaten MTO 2020 en voortgang organisatieontwikkeling

De voorzitter deelt mee dat er op 17 februari een presentatie vanuit de organisatie is gegeven maar dat er nog niet met de gedeputeerde over dit onderwerp is gesproken. Mevrouw Knol-Van Leeuwen is ook in de vergadering aanwezig om eventuele specifiek vragen te beantwoorden. De sprekersvolgorde die op 17 februari werd gehanteerd zal nu ook worden aangehouden. Er wordt begonnen bij de fractie van de ChristenUnie.

Mevrouw De Haan dankt voor de presentatie tijdens de vergadering van 17 februari. De presentatie en de stukken ademen een gestage voortgang in de innovatie van de processen om de organisatie op een hoger niveau te tillen. Alhoewel de voortgang in de werkelijkheid altijd taaier is en trager verloopt dat gehoopt en gewenst, ziet de fractie dat er met vereende krachten wordt gewerkt om de basis op orde te krijgen en de organisatie toekomstbestendig te maken. Er zijn zichtbare stappen gezet en dat schetst voor de fractie vertrouwen.

Gevraagd wordt of in het kader van de Basis op orde de organisatie inmiddels volledig op de vier niveaus is doorgelicht. Gevraagd wordt of de situatie goed in beeld is en of duidelijk is op welke onderdelen nog problemen zitten.

In de slotalinea van de Statenbrief wordt gesteld dat er sprake is van geplande en ongeplande ontwikkelingen die de medewerkers en de organisatie als geheel doormaken. Deze zin klinkt wat cryptisch en spreker vraagt of de organisatie in control is en of het risicomangement al zodanig is verbeterd dat meer zekerheid ontstaat dat de organisatie haar doelstellingen zal realiseren. Corona heeft de verbeterprocessen niet vergemakkelijkt en niet versneld. De fractie heeft al eerder begrip getoond voor dit type overmacht maar er zou tegelijkertijd wel helderheid moeten komen over de vraag of de vertraging veroorzaakt wordt door corona of dat er onderliggend al sprake is van

kwantitatieve of kwalitatieve capaciteitsproblemen waardoor de basis niet op orde kan komen. Als het laatste het geval is dan is voor de fractie de vraag om extra middelen volstrekt legitiem bij de Kadernota.

De voorzitter deelt mee dat de fractie van D66 niet aanwezig is en dat zij derhalve geen woordvoering hebben op dit onderwerp.

Mevrouw Boelhauer sluit aan bij de inbreng van mevrouw De Haan. Spreker dankt mevrouw Knol voor haar presentatie van vorige week. De presentatie was verhelderend en er bleek uit dat er veel gebeurt in de organisatie. Spreker brengt in herinnering dat de Staten een krappe twee jaar geleden van mevrouw Knol haar voorganger, de heer De Baas, te horen kregen dat er sprake was van een verweesde organisatie en het lijkt spreker geen sinecure om er weer een goed draaiende organisatie van te maken. Zeker in deze tijd is dat heel zwaar en spreker maakt dan ook een compliment voor wat er is gedaan.

De voorzitter deelt mee dat de fractie van JA21 heeft aangegeven geen inbreng te hebben op dit punt en dat er van de Lijst Bittich niemand aanwezig is.

Mevrouw Lejeune sluit aan bij de vraag van mevrouw De Haan over corona. De organisatie heeft een moeilijk jaar achter de rug. Dat helpt niet in het verbeterproces. Corona kan wel overal de schuld van worden gegeven maar de organisatie had volgens spreker voor corona ook al problemen.

De voorzitter deelt mee dat de fractie van de PvdD geen inbreng heeft op dit onderwerp.

De heer Dercksen vraagt of de gedeputeerde kan reflecteren op de vergadering van 17 februari. Het lijkt erop dat het in zijn domein goed gaat, daar zijn de resultaten prima. Er zijn echter ook afdelingen die nog op sleeptouw genomen moeten worden. gevraagd wordt hoe de gedeputeerde dit ziet in de toekomst.

De heer Eggermont deelt mee dat hij geen extra vragen heeft.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan dat er nu anderhalf jaar geïnvesteerd wordt in de bedrijfsvoering, de cultuur en dergelijke. De voorganger van de huidige provinciesecretaris heeft het beeld geschetst van een verweesde organisatie. Spreker schrikt ervan dat slechts 22% aangeeft dat het management een duidelijk beeld heeft van waar de organisatie naar toe gaat en hoe daar te komen. Slechts 40% zegt dat het management doet wat het belooft en 42% zegt dat het management doet wat het zegt. Na anderhalf jaar werken en zeker na de geschrokken reactie van de heer De Baas zijn dat cijfers waar spreker een duiding van de gedeputeerde van wenst. Een groot deel van de mensen heeft ook aangegeven dat het niet duidelijk is waar de verantwoordelijkheden liggen en dat is juist een van de kernpunten geweest in alle debatten hierover. De gedeputeerde wordt gevraagd ook hier op te reageren.

Spreker vond het mooi om in de presentatie de slagkracht van het deel bedrijfsvoering te zien. Dit wordt goed opgepakt en daar is de fractie blij mee.

Mevrouw Hoek sluit aan bij de woorden van mevrouw Boelhauer. Spreker meent dat een cultuuromslag tijd kost. Mensen kunnen niet altijd zomaar weggestuurd worden, bijvoorbeeld omdat ze tegen hun pensioen aanzitten en nog uitrollen. Bij het samenstellen van nieuwe teams kost het ook tijd voordat iedereen weer met elkaar door één deur kan, mensen moeten aan elkaar wennen.

Spreker heeft zelf in de bedrijven waar zij heeft gewerkt een aantal keer dit soort zaken meegemaakt.

Spreker vindt het fijn dat ze af en toe een ambtenaar kan bellen voor vragen of advies. Dat verloopt probleemloos is haar ervaring.

De laatste keer met de begroting is het ook allemaal goed gegaan. Spreker vond de sessies die werden gehouden toen heel plezierig.

Spreker roept op zo door te gaan, het kan alleen maar nog beter worden.

De heer De Brey geeft aan tijdens de presentatie zijn zorg te hebben geuit over het percentage van 22%. Dit werd beaamd door de provinciesecretaris en spreker vraagt de gedeputeerde om een reactie in context met het uitgesproken voornemen om meer te gaan focussen op kerntaken. De VVD meent dat een focus op kerntaken goed is maar het percentage van 22% moet ook omgebogen worden.

De heer Wijntjes geeft aan dat het moeilijke jaren zijn geweest en rond 2017, 2018 is de boel uit elkaar gebarsten. Spreker ziet nu verbeteringen en meent dat de organisatie moet leren om goede resultaten te vieren. Zo zijn bij Financiën goede resultaten geboekt met een goede begroting, goede Jaarrekeningen en de provincie is af van het preventief toezicht. De eigen ervaringen van spreker met sommige onderdelen van de organisatie zijn helemaal niet slecht. Zo heeft spreker goede ervaringen met de afdeling Fiets van Mobiliteit.

Het is ook belangrijk te kijken naar de vraagkant, wat anderen van de organisatie vinden. Externe gerichtheid is ook belangrijk voor de organisatie en voor de PS.

Gevraagd wordt waarom er zoveel aandacht wordt gegeven aan geplande en ongeplande ontwikkelingen, die zijn er nu eenmaal altijd.

Spreker is gematigd positief over de ontwikkelingen al zou er meer vooruitgang in kunnen zitten. Het is wel een goede basis om verder te gaan.

Gedeputeerde Strijk vindt het mooi dat mevrouw De Haan haar inbreng begon met het gegeven dat ze gestage voortgang ziet en dat ze ziet dat er hard gewerkt wordt. De gedeputeerde verzucht met de provinciesecretaris wel eens dat er zoveel werk op het management af komt. Als je op een schip staat en terugkijkt, zie je welk spoor je achterlaat. Als je draait zie je de koerswijziging en dat je voort gaat. De gedeputeerde herkent de gestage voortgang. Er is echter nog veel te doen. De gedeputeerde komt in de organisatie veel mensen tegen die daar keihard aan werken en dat met veel passie en loyaliteit doen. Waar dingen niet goed gaan in de organisatie, ligt dat niet aan de inzet en betrokkenheid van de mensen. De organisatie is er tegenaan gelopen dat er in de structuur, de verhoudingen, processen en systemen verwaarlozing is ontstaan. Dit wijzigen kost veel tijd en energie. Dit wordt geprobeerd met de Basis op orde wat is gesplitst in drie pijlers, de financiële functie, alles wat met ICT te maken heeft en bedrijfsvoering.

Er is gevraagd of de organisatie overal in control is. De gedeputeerde meent dat er veel in control en in beeld is, maar durft niet te zeggen dat de organisatie 100% in control is. Van onbewust onbekwaam ga je naar bewust onbekwaam en dan via bewust bekwaam naar onbewust bekwaam. De laatste tijd is de organisatie er op onderdelen achter gekomen dat men zich niet bewust was dat men onbekwaam was. Een voorbeeld betreft het beschermen van databestanden. Als de provincie dit zelf op orde heeft, dan deelt het gegevens met partners. Vervolgens wordt getoetst of de partners deze data goed beheren. Toen de gedeputeerde dit wilde oppakken kwam hij er achter dat er geen goede database is met alle samenwerkingspartners van de provincie. Dat betekent dat je dan weer een stap terug moet zetten. Dit is een voorbeeld waarbij je je niet bewust bent dat je op dat punt onbekwaam bent. De gedeputeerde heeft inmiddels wel steeds meer in beeld. De organisatie is

dus zeker nog niet op alle punten in control maar heeft wel alles scherp in beeld en neemt maatregelen om te verbeteren en om op korte termijn te borgen dat het zo min mogelijk fout gaat. Daarnaast weet je natuurlijk niet wat je niet weet.

Er is gevraagd of het risicomangement is verbeterd. De Staten hebben vorig jaar een stuk aangenomen over hoe de provincie risicomangement continu een onderwerp van aandacht wil laten zijn. In de presentatie werd aangehaald dat mensen dingen soms zien als iets van de afdeling Bedrijfsvoering. Risicomangement is echter iets wat iedereen continu dient te doen. Het stuk is vastgesteld maar de gedeputeerde realiseert zich ook dat dat niet inhoudt dat alle 900 mensen het vanaf dat moment dan ook precies zo gaan doen. Dit vraagt continue aandacht en de organisatie zit hier boven op, maar het vraagt wel heel veel van mensen. Corona speelt daarbij een rol. De gedeputeerde ziet heel veel mensen niet meer. Gisteren was er een bijeenkomst waar nieuwe collega's de eed aflegden. Deze mensen zijn slechts één keer in het Provinciehuis geweest, om hun laptop te halen. De gedeputeerde komt steeds meer ambtenaren tegen die hij alleen op het scherm heeft gezien en dat maakt het niet gemakkelijker om een omslag in denken te bewerkstelligen. De mensen die thuiswerken en continu aan informatieveiligheid en risicomangement moeten denken, hebben misschien ook kinderen thuis, zijn belast met mantelzorg of worden zelf ziek. Deze druk en bijvoorbeeld mentale moeheid zijn er door corona wel bijgekomen voor de medewerkers. Corona speelt dus een rol, maar er staan ook nog vacatures open. Deze worden soms tijdelijk ingevuld en een nieuwe collega is na drie maanden nog niet helemaal up and running. Met betrekking tot de informatieveiligheid is de gedeputeerde heel blij met de nieuwe FG, maar zij is er nog maar net. De gedeputeerde meent dat corona het extra zwaar maakt maar de openstaande vacatures spelen ook een rol. Dat hoeft niet per se een kwestie van meer geld te zijn, het is vooraleerst belangrijk om de juiste mensen te vinden. Als het college richting de Kadernota toch ook van mening is dat er meer formatie nodig is, dan zal het niet aarzelen om dat dilemma bij de Staten neer te leggen. Voornamelijk past het nog binnen de bestaande budgetten maar zijn de arbeidsplaatsen nog niet ingevuld.

De gedeputeerde begreep de vraag over geplande en ongeplande ontwikkelingen niet helemaal. Een ongeplande ontwikkeling was stikstof. Dit vraagt heel veel van de teams en intervenueert enorm in de processen. Dat geldt ook voor corona.

Richting de heer Dercksen geeft de gedeputeerde aan dat de organisatie bij de afdeling Financiën een half jaar verder is. Het gaat goed op die afdeling en de gedeputeerde ziet er rust ontstaan. Het team Informatieveiligheid en privacy is pas recenter op de rit gezet en het zal nog even duren voordat daar de vruchten van geplukt kunnen worden. Er zijn wel interventies gedaan en de veranderingen zijn in gang gezet.

Richting de heer Van den Dikkenberg geeft de gedeputeerde aan dat hij zich wel eens heeft afgevraagd hoe je teamleider kunt zijn als de managementinformatie ontbreekt om te kunnen sturen. Sommige systemen waren niet ingericht om aan een teamleider te laten zien hoe het staat met de realisatie ten opzichte van het budget, hoeveel uren er gemaakt zijn, hoeveel formatie-eenheden je had staan en hoeveel je er in werkelijkheid hebt. Als je 2,5 jaar achterloopt met je informatie dan is het lastig sturen. Sinds kortere tijd is de provincie pas weer bij met de informatie. Bij Financiën is het nu mogelijk om sommige rapportages wekelijks af te kunnen sluiten.

Toen mevrouw Knol begon als algemeen directeur is een van de eerste stappen geweest het vormen van het CMT zoals het nu is. Er is gewerkt aan het vinden van mensen die nu leiding geven aan de verschillende domeinen. Er zijn veel nieuwe mensen bijgekomen in het afgelopen jaar.

De heer Van den Dikkenberg heeft hier begrip voor maar meent dat het toekomstplaatje iets is wat heel duidelijk vast moet staan. Het lijkt alsof de mensen onvoldoende worden meegenomen in dat plaatje. Als je dingen wilt veranderen moet wel duidelijk zijn waar je naar toe wilt.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat de heer De Brey hier ook naar vroeg. De reflectie dat slechts 22% aangeeft dat helder is waar de provincie naar toe gaat, is een wake up call voor het bestuur en het management en hier moeten bestuur en management mee aan de slag. Er moet gewerkt worden aan goed vertellen waar de provincie naar op weg is en dat moet blijvend verteld worden. Het percentage van 22% is een fors punt van aandacht.

Gedeputeerde Strijk vervolgt en hij geeft aan dat de oproep van de heer Wijntjes om successen te vieren een terechte is. Het is goed om te vieren dat dingen verbeteren en nu wel werken. Dat geeft energie om andere zaken op te pakken.

De gedeputeerde heeft geen objectief onderzoek over hoe er van buiten naar de provincie wordt gekeken. De gedeputeerde hoort wel dat de provincie uitnodigend is, verbinding zoekt en dat de provincie zowel ambtelijk als bestuurlijk bereid is om mee te denken. De gedeputeerde hoort onder andere van burgemeesters en wethouders waardering voor hoe de organisatie zich naar buiten toe opstelt. Het helpt daarbij natuurlijk wel dat de provincie financieel gezien de boel weer op orde heeft.

De heer Wijntjes geeft een voorbeeld van hoe de buitenkant naar de provincie kijkt.

Voorbeeld van onze organisatie hoe buitenkant naar kijkt. Een collega van spreker was vroeger in Zuid-Holland coördinator over het fietsprogramma. Deze collega heeft aangegeven dat de afdeling Fiets bij de provincie Utrecht goed is. Dat is leuk om te horen en spreker meent dat dat ook klopt, zijn eigen ervaringen zijn ook goed. Spreker meent dat het wellicht goed en interessant is om toch eens extern onderzoek te doen of een benchmark.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Knol.

Mevrouw Knol vind de focus op wat er wel goed gaan in de organisatie mooi. Er gaat veel goed en er is veel kennis in de organisatie. De provincie heeft veel contacten met buiten en die kennis wordt erg gewaardeerd en het vertrouwen in die kennis is groot.

Spreker merkt dat je vaak veel kritischer bent op jezelf dan dat de buitenwereld dat is. Een aandachtspunt is dan ook om zelf te vieren wat goed gaat. Dat neemt niet weg dat er nog veel stappen gezet moeten worden en daar is de organisatie ook hard mee bezig.

Er is veel verandering geweest in het management. Anderhalf jaar geleden is het Concernmanagement grotendeels vernieuwd maar ook de laag daaronder, de teammanagers. Er zijn heel veel nieuwe mensen van buitenaf bij gekomen. Dit brengt veel positieve reuring.

Het CMT vindt de percentages ook zorgelijk. De organisatie is met veel veranderingen, versterkingen en verbeteringen bezig. Duidelijk is dat meer moet worden ingezet om dat helder te maken en er moet meer over gecommuniceerd worden. Er wordt hard gewerkt aan interne communicatie maar ondanks de stappen die gezet worden is de organisatie hier blijkbaar nog niet actief genoeg in. Er wordt nu met nieuwsbrieven gewerkt en een personeelsmagazine om de samenhang steeds meer te laten zien. Hier is recent mee gestart en hier moet verder op ingezet worden zodat helder is waarom de organisatie met zoveel veranderingen bezig is.

De voorzitter vraagt op welke termijn er in de Staten weer over dit onderwerp wordt gesproken.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat dat heel snel kan. Eind maart is er weer een rapportagemoment over de drie domeinen van de Basis op orde. De Staten krijgen dan een brief met een dashboard waar naast de financiële functie nu ook aandacht is voor bedrijfsvoering en de functies die onder de noemer I vallen. De brief volgt binnen enkele weken en de Staten kunnen deze brief agenderen.

De voorzitter geeft aan dit met belangstelling tegemoet te zien en sluit daarmee dit agendapunt af.

2.2 SB Motie 101 Meer toiletten erbij maakt iedereen blij

De voorzitter deelt mee dat in januari is gebleken dat er onvrede was bij de indieners van de motie over de wijze waarop de motie is opgepakt en vraagt de heer Van Schie zijn betoog toe te lichten.

De heer Van Schie geeft aan dat de problematiek van toiletten in zijn algemeenheid als bekend mag worden verondersteld. Spreker meent dat de beantwoording van het college op de motie en de schriftelijke vragen de urgentie van het probleem niet lijkt te pakken. Er zijn meer dan 2 miljoen patiënten in Nederland die in hun dagelijks leven hinder ondervinden van hun gezondheidstoestand en zij ondervinden dat voornamelijk als ze buitenshuis zijn. De provincie speelt een belangrijke rol als de voorzieningen niet op orde zijn. Dit betreft woon-werkverkeer, recreatie en recreatieterreinen. Hier is met een grote Statenmeerderheid aandacht voor gevraagd.

Spreker heeft, samen met 50PLUS en D66 in de herneming van de motie een aantal zaken aan de orde gesteld waaronder een eenvoudige inventarisatie van de stations waar veel reizigers zijn en mogelijkheden op de snelfietsroutes.

Er is waardering voor dat de gedeputeerde en de ambtelijke organisatie in de provincie het gesprek hierover aangaan maar een nog actievere houding is gewenst. In het dictum van de motie is nadrukkelijk gevraagd om handvatten om richting de Kadernota met voorstellen te kunnen komen om ook de rol van de provincie daarin nadrukkelijk faciliterend een plek te kunnen geven. Er is voor de indieners nog weinig om daar nu mee verder te kunnen gaan. Spreker doet een appèl aan de gedeputeerde om dit probleem ter harte te nemen, de natuur- en recreatiegebieden toegankelijk te maken, het OV aantrekkelijk te maken, de geest van de motie te pakken en zelf het initiatief te houden. Als het college de urgentie onvoldoende begrijpt is de enige optie die nog rest om met een initiatief vanuit de Staten te komen. Omdat het een breed en programma-overstijgende problematiek betreft vergt dat veel werk van de Statenleden en daarom zou het fijn zijn als de gedeputeerde meer de regie neemt om dit onder de aandacht te brengen en tot uitvoering te laten komen.

Mevrouw Hoek sluit aan bij de woorden van de heer Van Schie. De motie was een initiatief van 50PLUS en de VVD heeft zich er bij aangesloten. Tijdens de coronaperiode zijn veel mensen gaan wandelen en fietsen en doordat de horeca gesloten is, is er nu niets. Op dit moment zijn in de open gebieden nergens toiletten toegankelijk.

Spreker meent dat de motie niet is afgehandeld. De provincie heeft, in samenwerking met de gemeente de verantwoordelijkheid om toiletten te realiseren bij TOP's die in het verlengde van een provinciale weg liggen. Een voorbeeld is vlakbij Vreeland te vinden.

Gedeputeerde Schaddelee memoreert dat de motie in november 2019 is ingediend en met algemene stemmen is aanvaard. Dat gebeurt niet vaak en dat geeft de omvang van het probleem aan. Voor veel mensen is dit inderdaad een reëel probleem en het is dan ook goed dat de provincie heeft gekeken wat het heeft kunnen doen. Tegelijkertijd heb je als provincie kerntaken en zijn er capaciteitsproblemen en moet je het gras niet voor de voeten van de gemeenten wegmaaien. De provincie heeft gekeken naar wat het kan doen en waar de verantwoordelijkheid van de provincie ligt. De Statenbrief die is gestuurd zou niet als eindproduct maar als tussenstap in een ontwikkeling die doorgaand is moeten worden gelezen.

Met betrekking tot natuur- en recreatiegebieden is gekeken waar je als provincie een stimulerende en opduwende rol kunt spelen bij gemeenten en terreinbeherende organisaties en horeca en

dergelijke. De gemeenten en de terreinbeheerders zijn actief benaderd en gewezen op het belang van toegankelijke toiletten. Daarnaast is gewezen op de HogeNood-app en is opgeroepen om zich aan te melden. Het college heeft geconstateerd dat verschillende gemeenten al bezig zijn met eigen beleid op dit punt. De gemeenten Utrecht en Amersfoort lopen hierin voorop maar ook andere gemeenten zijn bezig. Er is een goede lobby gaande van de Maag-, lever- en darmstichting en de Fietzersbond wat maakt dat het bewustzijn groeit.

Er is ook met terreinbeherende organisaties gesproken. Bij de bezoekerscentra hebben zij toiletten die openbaar beschikbaar zijn. Daarnaast is gekeken naar wat er bij de TOP's gedaan kan worden. Daar is de provincie aan zet en kun je laten zien wat je zelf als provincie doet. Dat was al voordat de motie was ingediend en aangenomen. Er is vanuit het Routebureau opdracht gegeven om te kijken naar de kwaliteit en de aanwezigheid van faciliteiten, waaronder toiletvoorzieningen. Deze inventarisatie wordt nu afgerond waarbij ook gekeken wordt naar welke voorzieningen ontbreken. Het generieke doel is om de kwaliteit van de TOP's te verbeteren en om witte vlekken op te lossen. Hier was corona wel een beperking bij omdat het soms lastig was om met terreinbeheerders en gemeenten over dit onderwerp in gesprek te komen. Gemeenten wilden vaak geen toiletten bijplaatsen omdat ze vreesden dat het gebied een besmettingshaard kan worden. Gemeenten waren veelal bezig de drukte in de recreatiegebieden te temperen en vreesden dat een toiletvoorziening juist meer mensen zou aantrekken.

Op dit moment is het ongepast om horecaondernemers te benaderen om de toiletten te openen terwijl ze gesloten zijn op last van de overheid. De hoop is dat de horeca weer snel opengaat. Vanuit Mobiliteit heeft de provincie ook verantwoordelijkheden die het kan oppakken. Er is gekeken naar de busstations. Bij alle start- en eindpunten van buslijnen zijn toiletvoorzieningen. Deze liggen vaak bij NS-stations die nog openbaar toegankelijk zijn.

Er is ook gekeken naar de snelfietsroutes. Deze routes zijn primair bedoeld voor woon-werkverkeer en dan heb je bij het start- en eindpunt een toilet. Langs de routes toiletvoorzieningen plaatsen is geen optie en volgens het college ook niet nodig omdat deze routes vaak door drukke gebieden lopen met horecagelegenheden. De gedeputeerde doet de extra toezegging om al deze horecagelegenheden af te gaan om te inventariseren of zij bij de HogeNood-app zijn aangesloten.

Mevrouw Groen verwijst naar de opmerking van de gedeputeerde over de terughoudendheid van gemeenten om toiletten te plaatsen en merkt op dat doordat de horeca gesloten is, er veel minder toiletten zijn. Het enige uitje is nog een stukje wandelen en gevraagd wordt of de provincie niet iets tijdelijks kan doen. Dit vooruitlopend op meer uitgebreide maatregelen waar spreker ook meer over zou willen horen van de gedeputeerde.

Gedeputeerde Schaddelee licht toe dat de horeca wisselend open en dicht is geweest afgelopen jaar. Toen de horeca in het begin van de coronacrisis dicht ging ontstond het probleem van de overvolle recreatiegebieden. Gemeenten wilden deze toen dicht doen en parkeerplaatsen afsluiten. De boodschap van de overheid was dubbel. Het Rijk riep op om te gaan wandelen en fietsen in de eigen omgeving, te blijven bewegen en om naar buiten te gaan. De gemeenten wilden tegelijkertijd niet dat er teveel mensen bij elkaar op de parkeerterreinen van de recreatiegebieden liepen. In dat samenspel is de provincie gaan zoeken hoe het toch wat voorzieningen kon organiseren. Toen de provincie daar met gemeenten over in gesprek ging, ging de horeca weer open waardoor het probleem tot december weer wat wegzakte. De verwachting was dat de winterperiode ervoor zou zorgen dat er minder mensen naar recreatiegebieden zouden gaan. Daarbij was de oproep van de overheid om naar buiten te gaan, maar in de eigen buurt. Het is dan de vraag of het passend is om in een gebied toiletten te plaatsen met het risico dat het mensen aantrekt.

Mevrouw Hoek roept op om ruimer te denken. In Frankrijk zijn er veel zelfvoorzienende toiletten die op een riool en op een waterleiding zijn aangesloten. In Nederland zijn er watertappunten die op de waterleiding zijn aangesloten. Daar zouden ook toiletten op aangesloten kunnen worden. In relatie tot de gemeenten is het vaak ingewikkeld wie welke verantwoordelijkheid heeft en wie moeten betalen maar de gedeputeerde wordt toch opgeroepen om met gemeenten in gesprek te gaan en te kijken naar plaatsen waar toiletten gekoppeld kunnen worden aan het riool en de waterleiding.

De heer Van Schie waardeert dat de gedeputeerde in gesprek is met gemeenten maar hoort vooral redenen waarom dingen niet zouden kunnen. Deze provincie zegt dat iedereen op de fiets moet in plaats van in de auto en stimuleert recreatie en bewegen. Spreker is op zoek naar meer informatie en een samenwerking tussen de provincie en een aantal patiëntenverenigingen zoals de Maag-, lever-, darmstichting, maar ook de Toilettalliantie. Deze partijen kunnen meedenken over waar de behoeftes liggen bij de doelgroep. Spreker begrijpt dat de urgentie niet hoog is, onder andere vanwege de pandemie en het probleem hoeft ook vandaag niet te worden opgelost. Spreker zou wel graag een perspectief van de provincie willen zien die stimuleert dat mensen de deur uit kunnen. De gedeputeerde wordt opgeroepen goed na te denken over hoe er met allianties samengewerkt kan worden om op een aantal plekken een impuls te geven aan de inclusieve samenleving.

Mevrouw Groen vraagt in hoeverre de gedeputeerde een beeld heeft van de overlast in de recreatiegebieden op dit moment.

Mevrouw De Haan vraagt of er mogelijkheden zijn in het kader van het Programma Recreatie en Toerisme. In dat programma denk je namelijk ook na over bereikbaarheid en toegankelijk voor alle doelgroepen.

Gedeputeerde Schaddelee herkent het punt van mevrouw Hoek en de oproep van de heer Van Schie om te kijken naar wat er wel kan. Dat is ook de reden dat er bij de TOP's wordt gekeken welke voorzieningen er zijn, wat witte vlekken zijn en waar er voorzieningen toegevoegd moeten worden. Het is niet mogelijk om een toiletunit te plaatsen op een terrein dat niet in jouw eigendom is. Terreinbeheerders zitten niet altijd op een Dixie op het landgoed te wachten. In PReNT wordt aandacht besteed aan dit onderwerp en de structurele aandacht is binnen de provinciale organisatie ook al wel bereikt. De motie en de aandacht die er nu al een aantal keer voor gevraagd is doet iets met de mindset van de gedeputeerde en de ambtenaren. Bij PReNT kan ook over de overlast in recreatiegebieden gesproken worden. Er is nu nog geen inventarisatie gemaakt van wat er op recreatieterreinen gebeurt. Er kan op dat moment nog wat verdieping plaatsvinden op dit punt.

De heer Van Schie geeft aan dit dossier kritisch te zullen blijven volgen. De gedeputeerde wordt opgeroepen om in gesprek te gaan met de Toilettalliantie en de Maag-, lever-, darmstichting om daar actief op te halen waar in het provinciale domein nog gaten gedicht kunnen worden. Er is op een snelfietsroute elke anderhalve kilometer een toiletvoorziening nodig om mensen naar hun werk te kunnen laten fietsen. Externe expertise kan hier behulpzaam bij zijn en als het college dit te ingewikkeld vindt dan zullen de indieners hier bij de Kadernota op terugkomen voor de middelen die benodigd zijn. Spreker hoort veel n=1-ervaringen maar het is n=200.000 in de provincie. Het is een groep waar de provincie zich voor zal moeten blijven inspannen en de indieners zullen hier bij de Programma's Mobiliteit en Recreatie en Toerisme scherp op zijn maar het zou inderdaad ook helpen als dit binnen de organisatie landt.

2.3 SB situatie BIJ12

De voorzitter licht toe dat er met betrekking tot dit onderwerp vragen zijn gesteld door JA21, VVD, PVV en SGP en dat het college in februari deze vragen heeft beantwoord. De fracties hebben verzocht om deze Statenbrief toch nog te agenderen.

De heer Dinklo licht toe waarom de fractie dit onderwerp zo belangrijk vindt. Bij de GGD zijn miljoenen persoonsgegevens gestolen. Op 1 maart heeft de Autoriteit Persoonsgegevens de noodklok geluid over het aantal hacks en de persoonlijke data die zijn kwijtgeraakt. De beantwoording van het college roept meer vragen op dan dat het antwoorden geeft.

Er wordt in de brief gesproken over een rapport dat in het najaar van 2020 is verschenen en gevraagd wordt wat de precieze datum is waarop dit rapport is verschenen. Later wordt gesproken over 14 september en spreker vraagt of dat inderdaad de datum is waarop het rapport is verschenen. Er staat bij dat er een advies is opgesteld naar aanleiding van regulier onderhoud en gevraagd wordt waarom er bij regulier onderhoud een advies wordt opgesteld.

Er is een scan gedaan door een andere provincie nadat het eerste rapport is verschenen. Het IPO is echter van alle provincies en gevraagd wordt hoe het kan dat één provincie dan een eigen rapport gaat verzoeken, welke provincie dat is geweest en of deze provincie daar ook zelf voor heeft betaald. Ook wordt gevraagd hoe één provincie onderzoek kan doen bij een heel kwetsbaar systeem.

Er wordt gesteld dat er dusdanige bevindingen zijn dat er per direct voor wordt gekozen om alles af te sluiten. Verderop wordt er gesteld dat de applicaties pas zijn afgesloten nadat duidelijk werd dat het in de openbaarheid zou komen. Gevraagd wordt wat er precies in december 2020 is besloten en op basis van welk rapport of dat dat vanwege het feit was dat het in de openbaarheid zou komen. Uit de beantwoording blijkt dat de kwetsbaarheden bekend waren en dat het mogelijk was dat persoonsgegevens op straat zouden komen, maar dat er toen niet besloten is om de applicaties offline te halen. Dit komt over als dat je weet dat de remmen en het licht van je auto kapot zijn en dat je toch blijft rijden in de hoop dat de politie je niet aan de kant zet. Gevraagd wordt hoe de gedeputeerde hier tegen aan kijkt.

Dat er mogelijkheden waren om te hacken was bekend, maar er is blijkbaar gezegd, dat is bij andere niet bekend, dus we verwachten niet dat het zal gebeuren. De ervaring van spreker is dat een hacker niet de krant leest maar dat hij of zij er zelf wel achter komt dat er gehackt kan worden. De fractie hoort graag de mening van gedeputeerde Van Essen, die bestuurder is van het IPO.

De heer Ubaghs geeft aan in een vorige periode vele verhitte discussies te hebben gevoerd over dit onderwerp. Gezien de reacties die hij daar op kreeg is hij een beetje afgehaakt maar het onderwerp ligt hem na aan het hart. In 2017 heeft spreker al gevraagd of er een hackerstest is geweest en deze vraag wordt nu herhaald. Het college heeft aangegeven dat dat zou gebeuren maar niet duidelijk is of dat daadwerkelijk is gebeurd. Als het antwoord ontkennend is, volgt de vraag waarom dat nog niet is gedaan.

De heer De Brey licht toe dat er binnen de provincie de Nota Kapitaalgoederen en een Meerjareninvesteringsplan is. Daar zitten reguliere updates van dit soort voorzieningen in. Gevraagd wordt of BIJ12 ook dit soort standaard nota's en voorzieningen heeft, aangezien de Staten nu te horen hebben gekregen dat updates niet zijn gedaan en dat er achterstallig onderhoud is. ICT is tegenwoordig core business en dit soort zaken zou gewoon in de begroting moeten zitten. Gevraagd wordt of als deze plannen en nota's er wel zijn, waarom de updates niet zijn gedaan en waar het geld daarvoor is gebleven.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat waar gewerkt wordt, spaanders vallen. Deze spaanders waren echter al lang aangekondigd. Gevraagd wordt of stilletjes doorgaan de verstandigste keuze was, of hier een risicoanalyse op heeft plaatsgevonden en hoe die is uitgekapt. Het is nogal een keuze om te weten dat je beveiligingsrisico's loopt, en dan toch de kwetsbare systemen in de lucht te houden. De fractie ontvangt deze risicoafweging graag van het college.

Het rapport was er al lang en uit de vragen wordt niet duidelijk of er ook een tweede rapport was. Uit de beantwoording blijkt dat er een tweede rapport was dat de inhoud van het eerste rapport bevestigt. Gevraagd wordt waarom er niet naar aanleiding van het eerste rapport is gehandeld. Op 10 december wist GS iets over deze zaak en gevraagd wordt wat GS precies wist en waarom PS pas op 21 januari is geïnformeerd.

Mevrouw Groen waardeert dat er vragen worden gesteld, het betreft zaken waar al lang aandacht voor wordt gevraagd in de Staten en waar PS al een tijd mee bezig is. Zo is er een presentatie geweest in oktober en is er een werkgroep opgericht. Spreker heeft hierbij weinig interesse gezien van de fracties die nu vragen stellen. Dat verbaast haar. Er wordt nu gesteld dat het een rampzalig verhaal is maar de Staten zijn hier al mee bezig en de vragenstellende fracties worden uitgenodigd om mee te denken over hoe de provincie meer grip kan krijgen.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat niet iedere fractie de luxe heeft van acht Statenleden maar dat deze fracties toch proberen om kwaliteit te leveren. Het is de taak van de Staten om te controleren wat er heeft plaatsgevonden, onder andere door het stellen van vragen. Te zeggen dat er geen interesse is in het onderwerp gaat dan ook alle kwalificaties te buiten en is een commissiebespreking niet waardig.

De heer De Brey meent dat GroenLinks weer een behoorlijk aanmatigende toon aanslaat. Je wordt doodgegooid met allerlei werkgroepen op tal van beleidsaspecten, zonder dat er iets met de inhoud gedaan wordt en als je constructief probeert mee te stemmen wordt je weggestemd. Spreker is deze toon van mevrouw Groen niet gewend.

De heer Ubaghs vindt de toon ook bijzonder aanmatigend en spreker nodigt mevrouw Groen uit om de beelden van eerdere Statenvergaderingen terug te kijken. Spreker heeft menig robbertje uitgevochten met gedeputeerden en de ambtelijke staf en kreeg steeds nul op het rekest. Daarnaast heeft spreker voorbeelden genoemd van wat er allemaal fout ging in de dagelijkse praktijk. Spreker is afgehaakt omdat er niets met zijn inbreng werd gedaan en wenst niet aangesproken te worden als een van de partijen die niets op dit onderwerp doet.

Mevrouw Groen begrijpt dat de vragenstellers over de toon vallen. Spreker vindt het interessant om te zien dat de heren Van den Dikkenberg en De Brey haar daar op aanspreken aangezien zij met hen het gesprek heeft gevoerd. Er is begrip voor dat je niet in elke werkgroep kunt gaan zitten. Er is begonnen met een uitgebreide set vragen die logisch en prima zijn en die spreker ondersteunt. Het lijkt nu echter alsof er op dit gebied binnen de provincie helemaal niets gebeurt en dat de urgentie niet gevoeld wordt. Spreker vindt het jammer dat het nu zo negatief naar voren gebracht wordt.

Gedeputeerde Van Essen dankt voor de vragen. Dataveiligheid is een belangrijk onderwerp en iedereen is steeds meer van het belang van dataveiligheid doordrongen. Zeker bij overheden is het cruciaal dat persoonsgegevens in veilige handen zijn. Er is nu een casus waar kwetsbaarheden zijn

gebleken en waar het risico bestond dat informatie in verkeerde handen terecht zou komen. Het is dan ook terecht dat hier vragen over worden gesteld.

Het is goed om een onderscheid te maken tussen deze casus, die gaat over BIJ12, en de eigen informatieveiligheid.

BIJ12 is een uitvoeringsorganisatie van IPO, die veel zaken doet voor alle provincies. Dat deze situatie nu bij BIJ12 ontstaan is, is te wijten aan alle 12 provincies. BIJ12 heeft veel applicaties ontwikkeld maar er is te weinig aandacht en geld geweest voor onderhoud en veiligheid. Dat is overigens lang onzichtbaar geweest, ook voor het bestuur. De aansturing van BIJ12 heeft onvoldoende aandacht gehad van het IPO-bestuur. Het college is daar medeverantwoordelijk voor en dit moet en gaat ook anders.

Er is gevraagd naar de tijdlijn. De gedeputeerde wil op een aantal specifieke vragen daarover schriftelijk terugkomen.

Er is een advies opgesteld door een ICT-leverancier die als service een advies heeft gegeven over de risico's. Daarna is er een scan gedaan door een andere provincie, om de risico's nog beter in beeld te krijgen, en daardoor is de bal gaan rollen. In december 2020, kort voor het kerstreces is het IPO-bestuur voor het eerst geïnformeerd over de kwetsbaarheid en waarbij is gevraagd wat te doen. Het bestuur heeft toen direct aangegeven dat deze casus urgentie en aandacht vraagt. Vanaf dat moment bemoeit de directeur van IPO zich persoonlijk met deze zaak en coördineert de directeur de acties die genomen worden. Dit, samen met de directeur van BIJ12 en de securitymensen van de provincies.

De acties zijn enerzijds gericht op het acuut wegnemen van de problemen, anderzijds op structurele oplossingen, maar tegelijkertijd heeft het uit de lucht nemen van applicaties gevolgen voor de processen. Dit is vanaf het begin ook een afweging geweest. Vanuit veiligheidsoogpunt is het uit de lucht halen wenselijk, maar vanuit het doorgaan van de processen is het ook belangrijk dat dat niet onnodig wordt gedaan.

Er zijn kwetsbaarheden en er vindt nog onderzoek plaats of er ook misbruik is gemaakt daarvan. Daar zijn nog geen aanwijzingen voor gevonden. De deur stond open, dat is erg genoeg, maar voor zover nu bekend is er nog niemand binnen geweest.

In januari is besloten om de systemen offline te halen.

De heer Ubaghs vraagt hoe zeker de gedeputeerde weet dat er niemand binnen is geweest.

Gedeputeerde Van Essen antwoordt dat er onderzoek plaatsvindt door experts, en zij zijn tot deze conclusie gekomen en daar wordt op gevaren. Als het onderzoek is afgerond zullen de Staten hier over worden geïnformeerd. Dit is de situatie die ook al in de schriftelijke beantwoording stond, maar het is ook nog steeds de actuele situatie dat er geen aanwijzingen zijn dat er misbruik is gemaakt van de kwetsbaarheden.

De systemen zijn niet meteen offline gehaald in verband met de afweging met betrekking tot de invloed op de processen daardoor en het risico dat er daadwerkelijk misbruik gemaakt zou worden.

De heer Ubaghs geeft aan zenuwachtig te worden van de opmerking: er zijn geen aanwijzingen. Als de gedeputeerde als een van de verantwoordelijkheden zegt dat er geen aanwijzingen zijn, dan zijn er wel degelijk aanwijzingen omdat die er gewoon zijn maar de gedeputeerde weet dat niet. Zolang er geen -kostbare- hackerstest wordt uitgevoerd, zal de gedeputeerde dit ook altijd blijven zeggen. Gedeputeerde Van Essen licht toe dat er specialistisch onderzoek gaande is om te kijken of er misbruik is gemaakt van de kwetsbaarheden, en de specialisten komen tot deze conclusie.

In januari werd duidelijk dat de informatie over de kwetsbaarheden publiek dreigde te worden, en toen is besloten om de systemen offline te halen. Het risico dat het daadwerkelijk tot datalekken zou

leiden werd als te groot beschouwd. Hierbij zijn wel voorzieningen getroffen om processen doorgang te laten vinden.

De VVD stelde een vraag over de Nota Kapitaalgoederen en de gedeputeerde moet het antwoord op die vraag schuldig blijven. Er is wel geconstateerd dat de governance bij BIJ12 aandacht verdient. Het IPO-bestuur heeft hier in februari een visie voor vastgesteld waarin ook is vastgelegd welke taken wel of niet bij BIJ12 worden neergelegd en welke criteria daar voor gelden. Er komt een BIJ12-raad vanuit de verschillende provincies om de governance en de hele organisatie van BIJ12 te versterken. Dit maakt ook dat er een heldere escalatiemogelijkheid komt zodat er bestuurlijk opgeschaald kan worden wat bij deze casus veel te laat is gebeurd.

Richting de SGP licht de gedeputeerde toe dat het college op 10 december voor het eerst over de casus is geïnformeerd. Dat geldt voor het IPO-bestuur als geheel. Er is toen voor gekozen om er geen richtbaarheid aan te geven om het risico op misbruik te voorkomen. Het bestuur wilde daarnaast ook meer inzicht hebben in wat de casus nu precies was. Het bestuur is erg geschrokken van het nieuws en had er daarvoor geen enkel signaal over ontvangen. Sindsdien heeft het bestuur de casus kritisch gevolgd en op het moment dat het risico op datalekken in de ogen van het bestuur te groot werd is besloten om de systemen offline te halen.

De heer Dinklo stelt dat in december duidelijk was dat het systeem kwetsbaar was, de deur stond open. Toch is er toen niet voor gekozen om het in een veilige omgeving te plaatsen. Toen de kwetsbaarheden bijna naar buiten kwamen is er wel voor gekozen om op een andere manier toegang te geven tot de applicaties en spreker vraagt wat daarin de afweging is geweest.

Gedeputeerde Van Essen antwoordt dat het bestuur is afgegaan op de adviezen. Wat meespeelde in de afweging is de impact op de processen. Alle systemen offline halen heeft een enorme impact op heel veel processen.

De heer De Brey meent dat het goed is dat er naar de Governance gekeken wordt. De vraag of suggestie van de spreker was dat ervoor gezorgd moet worden dat het jaarlijkse onderhoud en de updates structureel in de begroting zitten. Spreker heeft het gevoel dat onderhoud, updates en vervangen niet in de begroting heeft gezeten.

De voorzitter licht toe dat er is genoteerd dat er nog een schriftelijke reactie komt van de gedeputeerde als hij deze informatie heeft opgehaald.

Gedeputeerde Van Essen meent dat de heer De Brey een terechte opmerking maakt. Er worden op dit moment security-experts van buiten ingehuurd. Daarbij zijn ook drie security-officers uit drie provincies gedetacheerd bij BIJ12 om de problemen op te lossen. Dit betreft het oplossen van de urgente problemen maar tegelijkertijd laat het ook zien dat er structureel een oplossing moet komen om onderhoud, beveiliging en bemensing op niveau te brengen. Dat is op dit moment duidelijk niet het geval en daarom is dat ook een onderdeel waar naar gekeken wordt en wat naar verwachting financiële consequenties zal hebben. De consequenties om alles structureel te gaan borgen worden op dit moment in beeld gebracht. BIJ12 heeft dezelfde ambities als de provincie met betrekking tot de doelen die het in 2023 wil bereiken maar daar moeten nog grote stappen voor worden gemaakt.

De voorzitter geeft aan dat expliciet is afgesproken dat de gedeputeerde op deze vragen terugkomt zodra hij hier meer informatie over heeft.

Gedeputeerde Van Essen erkent dat dit voor het IPO-bestuur en het college te lang een blinde vlek is geweest en dat dit, zeker na wat er nu gebeurd is, meer aandacht behoeft. Zodra er meer bekend is over de uitkomst van het onderzoek, de oplossingen en de financiële consequenties daarvan zal PS hierover goed worden geïnformeerd. Dit in samenspraak met de andere provincies omdat het goed is om samen op te trekken.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat er al in 2019 is gesproken over de kwetsbaarheden. De gedeputeerde heeft aangegeven dat dat een serieus risico was en dat de kans op het lekken van gegevens bestond. Gevraagd wordt of toen is besloten om door te gaan met lekke systemen en deze on going te vernieuwen en hoe deze afweging heeft plaatsgevonden. Spreker vraagt of alleen publicatie een rol speelde of ook urgentie vanuit de organisatie zelf aan de hand van security-officers die hebben aangegeven dat de situatie niet vol te houden was. Er is namelijk een jaar lang niets met de Staten gedeeld over een uitvoeringsorganisatie waar serieuze beveiligingsproblemen waren. Dat is kwalijk. In december hebben de Staten nog steeds niets gehoord en in januari van dit jaar komt er een brief waarin staat dat er problemen zijn en pas wanneer er gepubliceerd gaat worden, wordt er aan de slag gegaan en worden de systemen veilig gesteld.

Gedeputeerde Van Essen vindt dit een terechte en begrijpelijke vraag. In 2019 is er in het overleg met de security-officers over het onderwerp gesproken. Er werd toen duidelijk dat zaken verouderd waren maar de omvang, schaal en risico's waren niet duidelijk. Er is toen ook niet geëscaleerd. Er is toen dus niets bestuurlijk gedeeld. De eerste keer dat het bestuur hier van op de hoogte kwam was december 2020. In de tussentijd is, ook door de security-offers ingeschat dat de maatregelen die genomen werden voldoende waren om de situatie op te lossen. De conclusie is dat dat absoluut niet het geval is geweest en omdat escalaties niet hebben plaatsgevonden is het bestuur kritisch gaan kijken naar de gehele governance bij BIJ12. Het kan niet zo zijn dat je risico's constateert en dat dat niet op de bestuurlijke tafel terecht komt. Het bestuur is dus pas in december 2020 in positie gebracht om op de situatie te acteren.

De heer Dinklo dankt de gedeputeerde voor zijn antwoorden en is blij dat de gedeputeerde de ernst van de situatie begrijpt. Spreker is wel verbaasd dat hij op veel vragen geen antwoord krijgt. Er is een andere provincie geweest die een scan heeft uitgevoerd en de gedeputeerde wordt gevraagd wie dat heeft besloten.

Gedeputeerde Van Essen antwoordt dat hij weet dat er een scan is gedaan door een andere provincie. Dit is op eigen initiatief van de security-officer van die provincie gedaan. Voor zover de gedeputeerde weet is dat ook daar niet op de bestuurlijke tafel geweest. De gedeputeerde is wel blij dat de scan is gedaan omdat het veel aan het licht bracht, maar het is ernstig dat het op deze manier is verlopen. Dit laat zien dat de security niet op orde was maar dat de processen om dat aan het licht te brengen dat ook niet waren. Dit is ook de reden dat er binnen IPO-verband stappen zijn gezet om urgent de risico's weg te nemen, de informatieveiligheid op orde te brengen en om tot een structurele oplossing te komen.

De heer Ubaghs verwijst naar de verbazing van de heer Van den Dikkenberg dat iets wat in 2019 plaatsvond pas eind 2020 naar voren kwam. Spreker heeft echter in 2018 al melding gemaakt van een ernstige schending en heeft daar tot op de dag van vandaag geen antwoord op gekregen. Spreker heeft met een voorganger van de gedeputeerde een discussie gevoerd over het feit dat de provincie in IPO-verband gaat werken aan de principes van de ISO27001. Spreker heeft toen gevraagd of er ook een plan was om ooit te gaan certificeren. Er is toen geantwoord dat dat misschien in de toekomst ligt. Het is nu vier jaar later en de gedeputeerde wordt gevraagd of hij van plan is om te gaan certificeren. Ook wordt gevraagd of de gedeputeerde van plan is om een systeem

van interne auditing op te tuigen, ook wat betreft de databeveiliging. Zo kan veel ellende worden voorkomen.

Gedeputeerde Van Essen vraagt of de melding uit 2018 BIJ12 betrof of de eigen organisatie. De heer Ubaghs antwoordt dat in de hal van het Provinciehuis een laptop half uur open bloot stond.

De voorzitter stelt vast dat dit niet BIJ12 betreft. De melding is eerder besproken maar past niet in de scope van deze vergadering.

Gedeputeerde Van Essen geeft aan begrepen te hebben dat de provincie de ambitie heeft om in 2023 aan de ISO-norm te voldoen. Dit geldt ook voor BIJ12 maar daar zijn nog grote stappen voor te zetten.

Op de vraag over de interne auditing wil de gedeputeerde graag schriftelijk terugkomen. Met betrekking tot interne auditing bij BIJ12 weet de gedeputeerde niet of BIJ12 hier zelf al toe heeft besloten en als dat niet het geval is, zal hij het als suggestie meenemen.

Gedeputeerde Strijk geeft aan eerder tijdens de vergadering al te hebben gesproken over informatieveiligheid. De provincie werkt hier hard aan en het onderwerp heeft alle aandacht. Als het gaat over alle relaties die de provincie heeft met BIJ12 en IPO en andere organisaties waar data mee worden uitgewisseld is er de wens om te voldoen aan de ISO-normering. De gedeputeerde heeft eerder tijdens de vergadering al wel aangegeven dat er eerst een volledig overzicht moet komen van alle relaties. Er vindt een inventarisatie gaande van de partijen met wie informatie wordt uitgewisseld.

Hacking van de eigen systemen wordt jaarlijks getest via penetratietesten. Bij de laatste test om te proberen in te breken op de systemen van de provincie is het niet gelukt in te breken.

De heer Ubaghs licht toe dat een prestatietest extern is. Spreker bedoelt interne toetsing, een eigen uitspraak over het functioneren van de informatiebeveiliging.

Gedeputeerde Strijk geeft aan dat er nu twee keer een 3-maandenrapport is gestuurd over de informatieveiligheid en de interventies die daarop hebben plaatsgevonden in de zomer van 2020. De benoemde functionarissen auditen de provincie zelf.

De heer Dinklo wenst de toezegging van de gedeputeerde helder krijgen. De gedeputeerde heeft volgens spreker toegezegd deze maand te komen met een rapport te komen over het onderzoek dat gaande is. Daarnaast heeft spreker meer vragen gesteld waar nog geen antwoord op is gekomen en spreker wil hier graag een schriftelijke reactie op.

Gedeputeerde Van Essen geeft aan te willen toezeggen dat de Staten goed op de hoogte worden gehouden van de voortgang op dit dossier. Het college zal schriftelijk terugkomen op de wat meer technische vragen. Er is ook gevraagd naar het onderzoek naar of er misbruik is gemaakt van de kwetsbaarheden. De gedeputeerde zal de Staten hier ook over informeren. Dit in samenspraak met de andere provincies. De gedeputeerde kan toezeggen om het rapport toe te sturen maar weet niet of PS hiermee geholpen is omdat het nogal technisch zou kunnen zijn. Het kan ook zijn dat het achter de inlog moet omdat het over veiligheid gaat en kwaadwillenden daar ook in geïnteresseerd zouden kunnen zijn. De gedeputeerde weet niet precies wanneer het rapport uitkomt.

De voorzitter geeft aan het aan de gedeputeerde over te laten om dit bijtijds en op een veilige manier te doen.

3 Sluiting

De voorzitter dankt alle deelnemers voor hun bijdragen aan de beraadslagingen van vanavond en sluit de vergadering om 22.01 uur.